

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56—
 pol leta . . . " 28—
 četrt leta . . . " 14—
 en mesec . . . " 470

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60—
 za pol leta " " 30—
 za četrt leta " " 15—
 za en mesec " " 5—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljate denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošljejo naročnino
 naznaki.

Mojo po-
 toru in si-
 k ter 63 mm
 za enkrat
 čkrat popust.

Licijalna knjižnica,
 Tu.

Uredništvo je na Starem trgu številka 19.
 Upravnistvo je na Marijinem trgu številka 8.
 Telefon številka 360.

Izhaja vsak dan zjutraj.
 Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
 loži za odgovor dopisnica ali znak. — Dopisi
 naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Ljubljana, 25. decembra 1918.

Eno glavnih načel smotrene politike je odkritosrčnost. Kar se misli, je treba povedati, kar se hoče, treba poznati! Intimna vez odkritosrčnosti mora združevati delo in dolžnost, politiko in narod.

Kakor ni vseeno, kaj kdo misli o samem sebi, tako tudi ni vseeno, kaj kdo misli o drugih.

Vez edinosti na znotraj in na zunaj ne sme biti zrahljana vsled enostranskega pojmovanja naše državnosti in še posebej našega plemena, kate-rega voditelji so med svetovno vojno jasno in odločno pred celim svetom razglasili njegovo krvno, narodno-politično in kulturno skupnost z brati Srbi in Hrvati.

Zato moramo na podlagi našega programa najodločnejše protestirati proti pisavi „Glasa SHS“, ki v svojem članku „Naše stvari“ ostro napada naše zahteve po zedinjenju našega, od Italijanov zasedenega, slovenskega ozemlja. Naše najsvetejše narodne pravice naj bi bile „partikularizem“ napram inozemstvu? Naše ljudstvo naj ne bi odločevalo o svoji usodi, naj bi prepustilo svoje najzavednejše člane italijanskemu imperijalizmu? Ne, nikdar in nikoli! Saj je bil vendar slovenski narod prvi, ki se je brezpogojno odločil za vsestransko skupnost v jugoslovanski državi. Ali naj zato trpi na svojem telesu, ali se mu zato očita „separatizem“? Da, ravno zato, ker imamo pred očmi celokupno domovino, nočemo izgubiti niti enega našega človeka! Zato se bojimo popustljivosti naših državnikov, ki bodo zastopali na mirovni konferenci edinost in nerazdeljivost naše države. Veliko je naše zaupanje v mirovno delegacijo, v katero je imenovan tudi naš rojak dr. Zolger, ki bo branil kot Slovenec in ne morda kot bivši avstrijski minister naše pravice pred italijansko pohlepno. Vsaka popustljivost bi bila največji greh, ki bi klical po maščevanju.

Izvajanja ali bolje očitanja „Glasa SHS“ so torej popolnoma neopravičena, zlasti še, ker nam očitajo splošen „separatizem“.

Mislimo, da je tudi uredništvu „Glasa“ znano, da je prišla ravno te dni na Dunaj italijanska komisija, da

sporazumno z vlado nemške Avstrije „kontrolira“, če se izpolnjujejo na zasedenem ozemlju vsi pogoji in odredbe, sklenjene med entento in bivšo Avstro-ogrsko monarhijo. S kakšno pravico?

In mi naj molčimo? Mi, ki čutimo italijanska nasilja na svojem telesu? Mi, ki slutimo, da bi Italijani radi sporazumno z Nemci opravičili svojo okupacijo in jo razširili še dalje v osrčje Slovenije?

Ne tako, bratje!

Vsak „partikularizem“ — tudi v časnikarstvu — škoduje skupni stvari. Naše zahteve pa so stvarne in v popolnem soglasju z interesi naše celokupne, svobodne Jugoslavije.

Blagoslov ali prokletstvo!

Te dni odpotuje v Pariz na mirovna pogajanja jugoslovanska delegacija. Gre tja, da sodoča o naši bodočnosti, da nam pred svetovnim forumom začrta naše meje. Nobeno poslanstvo še ni bilo za nas tako važno, kakor je poslanstvo Pašića, Trumbića in Zolgerja. Prepričani smo, da se ti gospodje v polni meri zavedajo svoje odgovornosti napram narodu.

Gospodje delegati! Vedite, da Vam sledijo pogledi vsega naroda, pogledi polni nadej, pa tudi pogledi polni bojazni in negotovosti! Za Vami vpije rosnih oči ubogo primorsko ljudstvo, na Brdih trepeta srce primorskega Slovenca, krči se v negotovem pričakovanju, kaj da mu prinesete nazaj, ali rešitev, ali pogin. Čujte Sočo, našo zeleno Sočo, kako se peni med skalovjem, kako šumi skozi „Planinski raj“, nemirna, kakor da Vam hoče zaklicati: ne pozabite, da sem vaša, da sem del slovenske zemlje in da brez mene ni slovenske domovine! In nad njo, od Sv. Lovrenca vam kliče Gregorčič iz groba: „Ne dajte me tujcu, ne dovolite, da bi sovražnik hodil po mojem grobu! Naj vsaj po smrti mirno počivam v svoji zemlji, ki sem jo tako ljubil! In oni naši bratje v Trstu in Gorici, one naše sestre, ki so tako navdušeno pozdravljale Jugoslavijo! Ali jih naj izročimo tujcu? Ne in stokrat ne! Ni pedi slovenske zemlje,

čujete, gospodje? Ni najmanjše slovenske vasice ne damo! Vedite, da biva na Primorskem najboljši del našega naroda, biser slovenstva, kremenito, značajno in zavedno ljudstvo, ki tvori najboljši del jugoslovanskega naroda. To ljudstvo je trpelo in junaško prenašalo vse breme vojne, zaupajoč v pravico in pričakujoč rešitve v Jugoslaviji. In sedaj, ko se mi veselimo svoje svobode ter v gorkih objemih pozdravljamo mile nam srbske junake, trpi to ljudstvo najhujše duševne bolečine, krči se mu srce kot brodarju na vihnem morju v negotovosti, doseže li breg ali pogine. Zre neprestano proti svetilniku, ki je vsa njegova nada... Ali bo ta svetilnik le fata morgana?

Na vas zre, gospodje delegati! Od vas zahteva, da mu uveljavite njegovo pravico. Spremlja Vas vsak utrip njegovega srca, vsak njegov dih, spremljajo vas njegov blagoslov, njegovi vzdihli in njegove solze.

Rotimo Vas, zaklinjamo Vas, storite, kar morate storiti! Ni pedi zemlje tujcu! Če se vrnete zmagoviti, čaka vas zmagosladen sprejem v srcih našega trpečega naroda, če pa narodu ne izvojujete njegovih pravic, ne vračajte se! Narod vas bo preklinjal in — prekrel!

Reorganizacija javne tehnične službe.

(Konec.)

Preidimo predlog glede instanc in navedimo še konečno nekatere misli o stroških in pokritju.

Prihranki, ki se dosežejo z novo (centralistično) organizacijo so le relativni, kajti: razširjenje državne uprave na vse takozvane deželne in okrajne ceste, prevzete novih cest v I. vrsto, bo nalagalo državnim financam velike žrtve. Vrh tega se bodo povišali stroški za vzdrževanje cest ob začetku vsled splošne draginje in potem vsled razvoja avtomobilizma ter z le-tem v zvezi s strogimi zahtevami glede kakovosti cest.

Umevno je tedaj, da bo treba obenem skrbeti za nove vire pokritja,

ki jih navaja pričujoča spomenica celo vrsto, med drugim tudi morebitno uporabo vojaštva ali milice pri vseh tehničnimi delih države ter konča:

Pri tem pa ne smemo prezreti, da bi bili vojaki zaposleni ne le splošno koristno, ampak tudi v svoj lasten hasek za civilno življenje in bi po tem bila korist dvojna.

A baš ta omenjeni novi vir dohodkov države je mogoče doseči na primerno enostavnejši, vsestransko koristnejši način v še večji meri. Imam na mislih, recimo „splošni davek osebnih zmognosti“ kot nadomestilo za človeštvo nedostojno vojaško organizacijo — s katero bomo morda vendar le enkrat temeljito obračunali.

Ni niti prostora v tej spomenici, niti ni naša naloga, da bi navedli morda vse podrobnosti kot podlago za uvedbo tega novega davka, a smatramo vendar za svojo dolžnost, da opozorimo na zadevo, ki je gotovo vredna vsega uvaževanja.

V prav kratkih potezah je ideja sledeča:

Vsak državljani je dolžan za dobo enega leta (ali več, ali manj) darovati svoje telesne oziroma duševne zmognosti v korist države in sicer v stroki, kateri namerava posvetiti svoje življenje. Tako naj bode zaposlen navaden delavec, rokodelc, bodoči trgovec, jurist ali inženjer vsak pri dotičnem državnem podjetju t. j. pri zgradbi cest, mostov, pri železnicah, v industrijskih državnih podjetjih itd. eventualno tudi le v pisarnah, vsak po svoji telesni in duševni zmognosti.

Tako postane država ogromno podjetje, ki razpolaga takorekoč v vseh panogah človeškega delovanja s stalno, čvrsto armado moči, ki zamore regulativno vplivati na cene pridelkov privatnih podjetij, onemogočiti ali vsaj omejiti škodljive posledice različnih kartelov itd. v neizmerno lastno korist in s tem v korist cele javnosti.

Žrtve prizadetih davkoplačevalcev samih — in to bodo takorekoč vsi državljani — pa ne bodo razmeroma bogve kakšne, ker bode vsak praktično zaposlen, zaposlen v lastni stroki, ker se bo vsaki pojedinec z oddajo takega davka prav za prav le praktično pripravil za svoj bodoči poklic.

Bajka.

Živela je stara mamica! Sedela je celi dan sključena za pečjo in prebirala obrabljene jagode starega molka; zraven pa je kimala z glavo in njene ustnice so šepetale pobožno molitev. Na večer pa so prihitali k nji vnuki in vnukinje, posedli so krog nje in so jo prosili naj jim pove bajko — skrivnostno in čudapolno bajko. Takrat se je vzdramila stara majka. Dvignila je povešeno glavo, shranila je molek in je pogladila svojega ljubljence, ki se ji je spraval v naročje. po mehkih svetlih kodrih. Zaspane oči so ji oživile in začela je pripovedovati s tresočim glasom čudapolno bajko. Vsak večer jo je pripovedovala, to skrivnostno bajko, pa vsak vačer so jo poslušali mali nebolglivčki z radovednostjo na ustnicah in s strahom v očeh. Stara mamica pa je sanjavo gledala proti stropu in s tihim mračnim glasom je pravila:

Bila je noč! Megla je ležala na poljanah, pokrivala je planine in gore.

Na poljanah obdanih s temo in pokritih v meglo so stala mesta, vasi in gradovi. Med njim so se vile zamazane, blatne ceste. In sence so se premikale po teh cestah in mestih, tiho in počasi kakor duhovi.

Nekoč se je spustil na zemljo angel. Visoke postave je bil, lepega in mehkega obličja in ves obdan od glorijske nebeške. Hodil je po zemlji ter opazoval veselje in trpljenje zemljanov. Privedla ga je pot tudi v deželo, ki je bila pokrita z meglo in odeta v temo. Strmé je obstal nebeški poslanec.

Zakaj pa se je ustavila noga nebeškemu angelu? — Kaj je zazrla njegovo sveto oko? —

Zagledal je ljudstvo z bledimi obrazi in s trpljenjem v očeh. Nosili so velike železne križe na ramenih in vkovani so bili v težke verige. Krvave srage so se jim nabirale na čelu in debele solze so jim tekale po licih; solze so padale na zemljo, in so se izpreminjale na tleh v bleščeče zlate cekine. Za vkleknjenimi trpini pa je drvelo krdelo go-

njačev s prešernim smehom na tolstih licih; v rokah so držali škorpione in na hrbtih so nosili usnjate torbe; s škorpioni so topli po hrbtih svojih sužnjevi, torbe pa so polnili s svetlimi cekini.

Takrat je zaplakal nebeški angel: milo, žalostno in naglas je zajokal. Obstali so sužnji in obstali so njih gospodi ter se ozrli nazaj. In videli so lepe rdeče rože, ki so rastle s čudovito hitrostjo iz tal. Vedno večje in večje so postajale, zrastle so do oblakov in krvav žar so razlivalo čez celo nebo in deželo.

Izrastle so te rože iz solz angeljevih.

Strah se je naselil v duši mogočnikov. Stisnjeno in potuhnjeno so sedli po kotih in torbe z zlatom napolnjene so poskrili podse; škorpionov pa ni bilo videti nikjer več.

Tedaj se je zgodil čudež. Megle so se razgrnile in zlato solnce je pregnalo morečo temo. Smehljaje je poslušal angel pokanje verig in je gledal z ve-

seljem na lepo deželo in njene prebivalce. Čisto so se izpremenili nekdanji trpini. Izginile so srage, izginile so solze, ostal je le smeh in vriskanje v njem.

Napravil je veliko gostijo nekdanji robski narod; cele tedne je pel in pel in se veselil. Pa še svoje prejšnje mučitelje — deheluharje s polnimi torbami je povabil na slavnostno gostijo.

In solnce je gledalo na nje, pa ni vedelo ali bi se jokalo ali smejalo.

Stara mamica je končala. Gledala je predse, kakor da vidi pred seboj narod pri veseli gostiji. Otroci pa so strmeli pred se ter premišljali o čudoviti bajki. Le mali Jurček je začudeno pogledal staro mamico, potegnil jo je za rokav in ogorčeno vprašal: »Majka! Zakaj pa niso reveži tiste grdune...?« Odprla je oči in ga je smehljaje pogledala. Kako težko je bilo odgovoriti na to otroško vprašanje.

Pomen predlagane organizacije — zlasti cestne službe — za gospodarsko življenje naše države postane tem jasnejši, če pomislimo, da bi s prevzetjem vseh cest v državno upravo zraslo pravilno metodično in po znanstvenih pravilih vzdrževano cestno omrežje (kajti čas, v katerih je bilo še mogoče upravljati ceste mehanično na podlagi direktiv in ukazov bogve od koga — so že zdavnaj minili) samo na Kranjskem približno za 300 odstotkov t. j. iz okroglih 600 km na kakih 2400 km.

Gremo v vsakem oziru novi dobi, novim razmeram, novemu razumevanju in novi sreči nasproti in pot, po kateri nam bo v tem oziru hoditi, se nam zdi neizmerno prikladnejša, možnost uspehov in napredka v vsakem oziru večja kakor do sedaj, ker bomo jeden narod, sam sebi gospodar, prosti narodnostnega boja, ki je še povsod zahteval bodisi neposredno ali pa posredno velikanskih denarnih žrtev.

Sezimo torej takoj in smelo po prvih sadovih teh srečnih časov, da bo za vse trpljenje in stradanje še sedanjí rod vsaj deloma deležen onih dobrot, ki jih bodo v polni meri uživali naši potomci.

Nadejamo se, da sedanjí, tako težko in z neizmernimi žrtvami in trpljenjem doseženi mir in njegov sad, svobodna demokratska Jugoslavija — na koji ustvaritvi imajo ne najmanjšo zaslugo sijajni uspehi tehnike — vendar le končno prinesejo inženjerskemu stanu po vsej pravici zaželeno, da, grenko zaslužen samostojnost, ki bo ne-le nam v zadoščenje, temveč v prvi vrsti v veliko vsestransko korist vsemu javnemu življenju.

Nemške nesramnosti v Celju.

Tukajšnji „Glas. N. S.“ poroča obširno o odstranjenju samonemških napisov — v soboto so namreč manifestanti kratkoma odstranili napise tukajšnjih nemčurjev — ter pravi med drugim, da je končno treba zavzeti jasno stališče glede nemških napisov v Celju. Torej končno! Ta besedica sama dovolj jasno karakterizira mlačnost naših vodilnih krogov. Šele nastop ljudstva, ki je bilo ogorčeno nad predrznim izzivanjem Nemcev, jih je prisilil do spoznanja, da bo treba zavzeti neko stališče. Radovedni pa smo, koliko časa bo še trajalo, dokler se ne prične to „jasno stališče“ kar najenergičnejše uveljavljati. Tukajšnje nemško oziroma nemčursko meščanstvo se ne vede niti za pičico drugače kot se je prej. Ob prvem narodnem prazniku 6. pr. m. so nekateri prelepili svoje napise, toda že čez par dni so jih zopet razkrili. To je nesramno izzivanje slov. prebivalstva, ki tvori večino odjemalcev. Če se Nemci nočejo prilagoditi novim razmeram prostovoljno, saj se jih lahko k temu prisili če ne, naj gredo iz Celja, čim prej tem bolje. Občina je v slov. rokah. Če pa pride človek s kolodvora se blešči na desni: „Sparkasse der Stadtgemeinde Cilli“ in na levi „Deutsches Haus“ s svojimi germanskimi slikarjami in figurami, v točilnici nem. hiše se prepeva: Kiša pada, kiša pada, Jugoslavija razpada, v zakotnih kavarnah napajajo nemčurji naše vojaštvo ter ga hujskajo proti Jugoslaviji in dinastiji — to vse je kompetentnim oblastim znano, toda dostoj se ni ukrenil niti en korak proti takemu nesramnemu početju. Še lepši slučaj pa se je zgodil v sredo v kavarni Koss, kamor zahaja po večini slov. publika. Na zahtevo, da igra kapela „Lepa naša domovina“ se je kavarnar Koss — zagrižen nemčur — izrazil, da ima od zgoraj ukaz, da ne pusti igrati komadov, ki bi pripadnike druge narodnosti razburjali. Na ponovno zahtevo je Koss kratkoma izjavil, da je „Lepa naša domovina“ ein Hetzlied — sploh pa on ni vezan na slov. občinstvo. Tako torej v jugoslovanskem Celju. In ta kavarna je še odprta, kot so tudi še vse druge, kjer se ščuva proti Slovincem, in

g. Koss se še vedno smeji v pest našim oblastem, ki ne najdejo energije, da bi takemu nesramnemu početju napravile kratek proces. Obesili bi bili vsakega, kdor bi bil rekel, da je cesarska himna „ein Hetzlied“. O naši državni himni pa se smejo poturice a la Koss nekaznovano izražati, kakor jim ljubo in drago. To je pa že malo preveč svobode. G. Koss je dobil, kolikor znano, že tri povabila na magistrat radi prekoračenja policijske ure. Niti odzval se ni! Gospodje pri N. Sv. in na magistratu, bodite prepričani, da bi si g. Koss ne dovolil takih brezobraznosti, če ne bi vedel, da ima za seboj močno zaslonbo, celo vrsto ljudi. Gonja in ščuvanje proti Jugoslaviji je v Celju dobro organizirana, v delovanju naših nasprotnikov je sistem in vaša krivda, gospodje, je to, ker se vedno redite gade na svojih — ne samo na svojih, nego tudi na naših prsih. Človek upravičeno domneva, da si gospodje iz katerikoli ozirav ali ne upajo, ali pa nimajo energije, napraviti takemu početju enkrat za vselej konec. Konec pa mora biti in če ne bo šlo drugače, pa bo ljudstvo, ki mu že preseda ta mlačnost, samo zavzelo in tudi uveljavilo svoje „jasno stališče“.

Jugoslavija.

Obnova srbskih železnic.

Belgrad, 23. decembra (Lj. k. u.) Vojni tiskovni urad poroča, da napreduje obnova srbskih železnic kar najhitreje. Pričakovati je, da se prične že prve tedne prihodnjega leta promet na glavnih progah.

Državno veče.

Srbska narodna skupščina manifestira za ujedinjenje.

Belgrad, 23. decembra. Jutri se sestane prvič po osvoboditvi Srbije srbska narodna skupščina. V Belgradu se nahaja sedaj že toliko poslancev, da bo mogla skupščina zborovati in sklepati. Zasedanje je proračunjeno samo na nekoliko dni. Prva seja bo manifestacija za narodno in državno ujedinjenje. Predsedoval bo podpredsednik Jovanović. Narodna skupščina bo sprejela znani sklep Narodnega veča z dne 24. novembra, kakor tudi adresu delegatov Narodnega veča na prestolonaslednika Aleksandra in regentov odgovor. Seje narodne skupščine bodo v privatnih prostorih. Na zadnji seja bo predala skupščina vso svojo oblast državnemu veču in se nato razšla.

Italijanski teror v Dalmaciji.

Zader, 23. decembra. (Lj. k. u.) Italijanski teror v mestu in okolici narašča od dne do dne. Hrvati se ne upajo po ulicah več glasno govoriti, ker vsaka hrvaška beseda je za laško mladino povod za insulte.

Ujedinjenje srbske pravoslavne cerkve.

Belgrad, 24. decembra. (Lj. k. u.) Administratur karlovačke patrijarhije episkop Hiron je sklical sejo svetega sinoda, ki naj proglasi ujedinjenje srbske pravoslavne cerkve v bivši monarhiji s cerkvijo bivše kraljevine Srbije. Seje se bo udeležil tudi dalmatinsko istrski pravoslavni škof Dimitrija Branković, ki bo oznanil združitev svoje škofije s srbsko cerkvijo. Ker je proklamirala edinstvo že tudi pravoslavna cerkev v Bosni in Hercegovini, bo s tem ujedinjenje dovršeno in se bo v najkrajšem času sestala konferenca vseh jugoslovanskih pravoslavniških škofov, da določi končno organizacijo pravoslavne cerkve v Jugoslaviji.

Naše meje.

Šulferajnske šole razpuščene.

Celje, 25. decembra. Narodna vlada SHS v Ljubljani je razpustila šolo nemškega „Schulvereina“ v Šoštanju. — Nemška štiriraz-

redna ljudska šola v Brežicah se je razpustila, ker je imela le 27 nemških otrok. — Nemška štirirazredna trška ljudska šola v Ljutomeru se je razpustila, učiteljstvo pa se je dalo na razpolago vladi v Gradcu. Imela je le 15 nemških otrok.

Slovanski svet.

Lužiški Srbi o spojenju k češki republikli.

Nemški listi pišejo že dalj časa o spojenju Lužic k češko-slovaški republikli. Budyšinske „Srbske Noviny“ so nato pripomnile: „Bodočnost češke republike je s tem zasigurana, da se je pridružila k ententi, torej k tistim državam, ki so v tej vojski zmagale. Kakor zaveznica bo imela v vsem dobiček. Ako bi pa bilo to tako, kakor pišejo nemški listi, da Lužica ali vsaj Srbi pridejo k češki republikli, bi se na mah iznebili vsega strahu in vse stiske. In v članku o povratku srbskih vojakov iz vojske, „katere srbski narod ni hotel“ beremo v istem listu: „Z navdušenostjo in vnemo, kakršne se o Srbih ne spominjamo, misli srbsko ljudstvo samo nase. Naša Srbija vstaja iz prahu, vstaja živa narodnost — ki ni več samo pesem, ampak gola istina. Stojimo na pragu nove dobe, ko bo srbski narod z drugimi močnimi slovanskimi narodi deloval za svoj duševni in gospodarski procvit.“

Politični pregled.

Masaryk-Czernin. Nekdanji ključavničar, kovač, nekdanji proletarec, sedaj predsednik čehoslovaške republike T. G. Masaryk slavi zmago pravice, zmago osvobođenja čehoslovaškega naroda. Čiste vesti, kot osvoboditelj in oče domovine stopa pred svoj narod in polaga obljubo, da bo ob svoji časti in vesti vedno deloval za blaginjo republike in naroda in da bo spoštoval zakone. Masaryk slavi zmago resnice in pravde nad podlimi obrekovalci, lažniki in hujskači, ki so še nedavno s pozlačenih ministrskih stolcev bivše Avstrije hujskali narode in netili požar svetovne vojne. Še so nam v svežem spominu besede bahavega grofa Czernina, ki je nazval predsednika češkoslovaške republike „der elende, jähmerliche Masaryk“. Kje je danes Masaryk? — Kje Czernin? Masaryk zre pošteno in čiste vesti v oko vsakemu Čehu, vsakemu človeku; a lažnjivi grof Czernin (in njegova sodrga) se potuhnjeno skriva in pere svojo črno vest po nemškem časopisu. Lopov — grof Czernin! Amen.

Dnevne vesti.

Roman začnemo priobčevati začetkom januarja.

Slovenske občine, slovenska društva! Slovenske občine, vsa slovenska društva, protestirajte zavedno in odločno proti italijanski okupaciji našega ozemlja in italijanskemu nasilstvu. Nabirajte podpise! Protestinge pošljite potom Narodne vlade SHS v Ljubljani jugoslovanski vladi v Belgrad. Vsi na plan! Položaj je resen!

Še o krvavi justici. K Vaši, zelo primerni razpravi „Krvava justica“ z dne 16. decembra l. l. si dovoljujem poročati v dopolnilo sledeči markantni slučaj avstrijske krvoželjnosti in pravne nadmodrosti: Dne 16. oktobra 1915 sem bil poklican kot vojni kurat v št. petersko vojašnico v Ljubljani. Da pripravim nekega obsojenca na smrt. Obsodba se je prebrala ob 12. opoldne. Avditor tožitelj je bil nam štajerskim Slovincem dobro znan in ognjušen renegat dr. Bicek iz Maribora, tedaj nadporočnik, avditor pri 5. armadnem poveljstvu. Iz obsodbe sem zvedel, da je žrtva: civilist Ivan Kromar, kovač, zaposlen na Radoha-Žagi pri Novem mestu, star 43 let, oče 8 otrok. Njegova krivda: Neko nedeljo zjutraj kinalu po izbruhu vojske z Italijo, je zahteval v neki gostilni v Črnomelju, potem, ko je že spil 3 pol litra vina, še žganja, katerega mu krmilni hotel dati, ker je že bil pol pijan. Radi tega razburjen, je začel Kromar zmerjati in je rabil besede: „Srbi imajo prav“, nekatere priče so pa trdile, da je rabil izraz: „Srbija ima prav“. Raditega so ga nekateri „patrijotični“ navzočniki naznanili orožništvu, ki ga je aritiralo in spravilo v Ljubljano pred „nagli sod“. Nekateri priče so pri obravnavi trdile, da je bil Kromar, ki je bil NB: alkoholič, ko je govoril inkrimtirane besede, čisto pi-

jan, druge pa, da je bil še samo v „ročah“. A ker je bil Kromar po rodu Slovinec, je moral na morišče. Zato je preskrbel dr. Bicek, ki je motiviral njegovo krivdo, sledeče: „Ako je bil Kromar trezen, ko je govoril navedene besede, je samo po sebi odgovoreu za nje, toraj smrti vreden. Ako je bil pa pijan, so bile navedene besede izraz njegovega notranjega mišljenja in čustva: in vino veritas (ta izraz se je rabil) in Kromar je istotako zaslužil smrt“. To modrost je podpisal krvnik pl. Landwehr in Kromar je bil ustreljen ter pokopan še siabše kot poginjen konj. Tri ure sem bil priča njegovega smrtnega boja, saj sem bil poleg njega od 12. do 3. popoldne, ko so 4 strelji napravili konec njegovi dušni muki. Pri živem Bogu, pri solncu in vsem, kar je na zemlji in v nebesih, mi je Kromar prisegel, da se prav nič ne spominja, da bi bil govoril inkrimtirane besede, pač pa, da je tisto jutro veliko pil in se šele streznil v zaporu. In njegovemu zatrdilu verjamem popolnoma.

Gospod urednik, blagovolite ta slučaj priobčiti v svojem listu, za njega istinitost sem pripravljen pričati tudi na mirovni konferenci. — Jožef Vrečko, rez. vojni kurat t. č. v Breznu ob Dravi.

Vsakemu plačilo po svojem delu! V par člankih smo opozorili merodajne faktorje, da očistijo našo armado čimprej nemškega in nemčurskega plevela ter bomo temu posvečavali največjo pozornost. Odločno stojimo na stališču, da morajo iz naših upravnih uradov in predvsem seveda iz naše armade izginiti vsi prejšnji narodni sovražniki. Le tedaj bomo tudi pomedli z mladim sistemom prejšnjega režima. Naša mlada domovina potrebuje zanesljivo in domovinske ljubezni prežeto armado. Tako armado bomo pa imeli le, če se iz nje odpravijo vse one-čaščujoče jo pege, t. j. častniki Nemci in nemškutarji. Naša armada mora biti stavba, kjer je prostora samo za narodno neomadeževane, navdušene, zmožne in marljive častnike jugoslovanske narodnosti. Razni tuje-rodni parasitje, ki so le radi dobre plače oblekli uniformo jugoslovanske armade, morajo nemudoma izginiti! Taki naj branijo našo domovino! Bolj kot kedaj poprej potrebuje naša domovina zanesljivo narodno armado. Ne sme se več dogoditi, kot se je baje na Koroškem, kjer je poveljnik naših čet nekemu nemškutarju, ki ga je vprašal, s kako pravico hoče zasesti dotični kraj, odgovoril, da on tudi neve; pač pa da ima povelje, da to izvrši. Takim ljudem vendar ne bomo izročali svoje usode. Danes hočemo merodajne faktorje opozoriti, da se nam dozdeva, da imamo pri naši armadi preveč častnikov. Bojimo se, da ne nastanejo razmere, enake onim v bivši avstroogrski armadi, kjer je bilo najmanj 50% častnikov preveč, razven na fronti. Pri vsiljih poveljstvih, v etapi in zaledju je bilo častnikov, da so bili drug drugemu na potu. Takim razmeram moramo storiti takoj konec! Vsakdo je zato plačan, da dela ter kakršno delo, tako plačilo! Menda se še ni nikoli po Ljubljani tako vozilo, jahalo in po kavarnah posedalo, kot sedaj. Ako greš mimo kavarne, ob kateremkoli času, opaziš notri nebroj častnikov. Vse to napravlja vtis, da se je sprejelo za sedanje razmere mnogo preveč častnikov; drugače bi ne bilo mogoče, da vidimo toliko častnikov po cestah in kavarnah ob času, ko ima vsak poklic izvrševati svoj posel! Če ni za vse opravila, potem se morajo manjmožni odsloviti; obdržijo naj se le najbolj zmožni, za narodno stvar navdušeni častniki in sicer le toliko, kolikor je neobhodno potrebno.

Po stari navadi. Poroča se nam, da se pojavljajo po nekaterih gostinah zopet šramelni, in da se glase po starih uzorcih nemške pesmi. Če vlada v tem pogledu reciprociteta v Gradcu, tega pa ne vemo. To pa vemo, da se morajo vsi poskusi, upeljati nemške gasenhaverje in šramelne v ljubljanske gostilne in kavarne, takoj zatreti. Mor-da bo še izvestno slovensko občinstvo spremljalo godce, kakar bodo svirali: „Dieses schöne Land“ ali pa „unter dem Doppeladler!“ s svojim petjem.

160 primorskih sirot in sicer 100 dečkov in 60 deklic v starosti od 3 do 14 let pride tekom meseca januarja v Ljubljano. Družine, ki bi sprejele otroke, ali za svoje ali le včasno oskrbo, naj pošljejo svojo naslove na „Poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani“.

Češka beseda v Ljubljani. V izboru schüze se obdva v pátek 27. t. m. v hornich mistnostech restavrace „pri Roži“, Židovska ulica. Vzhledom k duležnosti programu se zve širši členstvo k učastnosti schüze.

Darovi. Našemu uredništvu je izročil g. Jos. Jug. stavb. in poh. pleskar v Ljubljani, za jugoslovanske oslepele vojake K 100, za jugoslovanske invalide K 100, kot narodni davek K 100 in za mestne reveže K 100. Jugoslovani, posnemajte vzgled g. Juga!

Črnomelj. Na udanostno izjavo, ki jo je poslal mestni obč. odbor v Črnomlju povodom proslave zjedinenja narodov SHS, je dobil sledeči brzoglavi odgovor: Sporocam Vam iskreno zahvalo in pozdrav Nj. Velič. krajja Petra in Nj. Visoč. prestolonas. — regenta Aleksandra za vse iskreno narodnega čuta prevzeto pozdravno brzoglavo. — Po najvišjem nalogu šef dvorske kancelarije: Balugdič.

Obratno nadzorništvo Južne železnice v Ljubljani naznanja, da se takoj po božičnih praznikih preseli iz južnega kolodvora v nekdanjo belgijsko vojašnico, poslopje št. 4.

Zveza Jugosl. železničarjev, podružnica Zidanmost kliče svoje člane k shodi na dan sv. Štefana 26. decembra t. l. ob 9. dopoldne v hotelu Juvančič na Zidanem mostu.

Občni zbor Ljubljanskega šahovskega kluba je v petek, dne 27. t. m. ob 8 zvečer v restavraciji hotela pri Slonu. Društvenike in prijatelje šaha vabim, da se obnega zboru in običajno številu udeležijo. Predsednik.

Drože. Ponovno se opozarja, da razpisiha tvrdka Fischl v Celovcu — razun tvrdkoma Košmerl in Zaloker v Ljubljani odkazanih 500 kg — drože tudi naravnost svojim dosedanjim odjemalcem na Kranjskem in slov. Koroškem. Tvrdka Košmerl in Zaloker ste zavezani z odkazanimi 500 kg droži preskrbeti mesto Ljubljano in bližnjo okolico mesta. Vsi drugi trgovci na Kranjskem in slov. Koroškem dobe drože naravnost od tvrdke Fischl v Celovcu.

Glasovi iz občinstva.

Zanikernost ali nesposobnost? Poroča se nam: Narodna vlada je ustanovila v Ljubljani vse mogoče višje urade: Poštno in brzojavno ravnateljstvo, ravnateljstvo drž. železnic, višje dež. sodišče in dr. Vsled tega je prišlo v Ljubljano uradništvo, ki mora točno opravljati svojo službo, toda ne vlada in ne mestna občina ne skrbita za to, kje naj ti uradniki stanujejo! V Ljubljani je silno pomanjkanje stanovanj, toda vrtjub temu je v mestu še polno tujcev iz Trsta, Gorice in Pulja. Državni uradniki pa morajo prebivati v barakah in spat na tleh!

Izzivalna deska sramote. Na ljubljanskem gradu se še vedno blesti tista velika tabla z napisom „Nadvojvode Evgena razgled“. Slovenski listi so že enkrat pozvali pristojno mesto, da nemudoma odstrani to škandalozno tablo. Mesto takojšnje odstranitve pa je listom prišla lekcija češ, da hujskajo k barbarstvu. Neverjetno! Izgovarjalo se je, da ni delavcev! Da se odstrani drog s proslavljanjem spomina zločinskega nadvojvode, je delo — s potom vred na Grad in nazaj — nihi ene ure. — Vemo čisto dobro, da ni pomanjkanje delavcev vzrok, nego le znana trma pristojne oblasti. V tem času, ko je bila spisana tista lekcija za liste in se tiskala, bi bil en delavec prišel dvakrat na Grad in nazaj ter s par zamahljaji opravil delo. In v istem času bi bila očiščena cela cesta — z napisom — največjega evropskega zločincea Friederika. Da ni tablic, to je prazen izgovor; da bi nastala radi tablic ene ceste konfuzija glede orijentacije, je neroden in trmast izgovor. Stare in mlade obiskovalce našega — lepega Gradu kar pogreje tisti izzivalni napis, ki se jim gabi. Zakaj torej izzivati pošteno misleče, narodne ljudi? — Ta trma se bo še bridko maščevala, kakor se vse maščuje na tem svetu. Vzgledi to kažejo. Nam ni do hujskarije, — do narodne časti nam je in našega ponosa! In sram nas je takih razmer v središču Slovenije... Če ni drugače, naj vsaj noč vzame to desko sramote...

Književni glasnik.

Tudi na našem književnem trgu se javljajo posledice vojne vedno bolj in bolj. Splošno pomanjkanje papirja je onemogočilo založnikom izvršiti marsikak načrt; cene starih zalog, kolikor jih je še ostalo, še bolj pa novim izdajam so poskočile, četudi ne tako obetno kakor pri hrvatskih knjigah; opreme novih edicij nosijo z malimi izjemami pečat časa. In tako se je zgodilo, da nista letos Miklavž in Božič prinesla naši mladini skoro nikakih književnih novosti, ako ne maramo prezreti Ločniškarjevega vsebinsko malo posrečenega nadomestka, namenjenega „Srcem malih“. Zato se bodo morali naši mali tokrat zadovoljiti že z znanimi „Lahkih nog naokrog“, „Martinom Krpanom“, z dr. Lahovim „Doretom“, s spisi E. Gangla, Rapeta, Lisjakovega Julčka; Omladinska zaloga Župancičevih spisov je menda že pošla, kakor so tudi Milčinskega „Pravilnice“ in „Tolovaj Mataj“ med redkostmi. Zrejšja mladina bo z zanimanjem segala po Iv. Hribarjevem prevodu La Fontainovih „Basni“, ki so v dostojnem tisku pred kratkim zagledale beli dan. Ljubitelj narave bo navdušeno pozdravil Ferd. Seidlov prispevek k spoznavanju slovenske zemlje:

„Rastlinstvo naših Alp“, ki ga je v prikupni in priročni obliki oskrbela Zvezna tiskarna kot pomnožen ponatis iz „Slovana“. Z redko ljubeznijo do prirodnih krasot in s pesniško dikcijo pisano delo bodi toplo priporočeno jugoslovanski javnosti!

Naši klasiki, knjas in ponos vsake knjižnice, so po knjigarnah na razpolago večinoma le še v nepopolnih izvodih. „Tiskovna zadruga“ pošlje v kratkem med svet prvo knjigo Jurčičevih zbranih spisov, ki jih je po modernih načelih uredil dr. Iv. Prijatelj; „Katoliška bukvarna“ je ponatisnila peti zvezek Jurčičevih spisov. „Zvezna tiskarna“ izda za novo leto Iv. Albrehta, Zvonovega sotrudnika, pesniško zbirko „Slutnje“. Pričakovati smemo v doglednem času bogatega knjižnega daru podjetnega založništva „Omladine“. — Za bližajočo se stoletnico Vodnikove smrti izide v „Zvezni tiskarni“ izbor Vodnikovih pesmi in proze z dr. Lahovim uvodom kot prva knjiga „Narodne knjižnice“, katere namen je predvsem obnoviti spise boljših starejših slovenskih pripovednikov in pesnikov v cenih izdajah. O podrobnem načrtu novega podjetja in o naših revijah izpregovorimo v kratkem.

„Rudarski slovarček“ — zbirka rudarskih in fužinarskih izrazov — je izšel v založništvu „Zvezne tiskarne“ v Ljubljani. V zbirki je okoli 3000 tehničnih izrazov za slovenske rudarje. Za podlago je služila češka rudarska terminologija za vse one izraze, ki niso pristno domači. Cena knjižici je K 2.—. Dobiva se v knjigarnah in v upravnih trgovih „Jugoslavije“ na Marijinem trgu.

Problemi malega naroda, spisal Abditus, je knjiga, katero mora prečitati vsak Slovenec, ki se želi spoznati v našem političnem, gospodarskem, kulturnem in socijalnem življenju v sedanosti in še posebej v neposredni bodočnosti. Knjiga stane K 2.— ter se naročuje v vseh knjigarnah, kakor tudi v upravnih trgovih našega dnevnika.

V časih, ko je avstrijska cenzura plenila vse, kar ni dihalo po Dunaju, je izšel „Kurentov album“, humoristični almanah s slikami, v katerem so naši pisatelji povedali resnico v humoristični obliki, katere tudi avstrijski cenzor ni mogel prepovedati. Kdor hoče imeti vesel spomin na žalostne čase, naj kupi „Kurentov album“, dokler je še v zalogi. Lepo opremljen in z mnogimi slikami okrašen stane K 4-20.

Kdor potrebuje za vsakdanjo uporabo slovensko-nemški slovar, naj si kupi Praprotnikov besednjak, katerega je predelal dr. Josip Tomišek. Izšel je letos pri Ig. Kleinmayr i. F. Bambergu v Ljubljani ter stane K 6-60. Ista knjigarna je založila „Beležni koledar za leto 1919“. Cena K 2-20.

Gospodarstvo.

Izvoz slivovke iz Bosne in Hercegovine v ostalo jugoslovansko ozemlje je odslej dovoljen.

Več podjetnega duha! Skoraj vsa podjetja na naši zemlji so bila do sedaj v tujih rokah. Kakor jež k lisici je prišel tujec v našo hišo, izkoriščeval našo ponižnost ter nas celo zaničeval. Smela toda resnična je trditve, da je bilo ravno pomanjkanje podjetnosti največ krivo, ako se nam je slabo godilo ne samo v narodnem ampak tudi v gmojtnem oziru. Naša prva dolžnost bodi, da se postavimo v vsaki stroki na lastne noge, da si pridobimo stvari, katerih nam je treba v lastni državi! Naša Jugoslavija je na sredstvih bogata, samo izkoristiti jih moramo! Koliko bi se še dalo storiti glede poljedelstva, živinoreje, rudarstva itd. Mnogo sveta je še, ki bi se dal obdelati v njive, travnike in vrtove, po naših planinah je mnogo sočnih pašnikov, kjer bi se lahko paslo mnogo živine, posebno ovac, ki bi nam dale ne samo živeža, ampak tudi toliko potrebne volne (obleke). V Jugoslaviji je dovolj gozdov, torej dovolj lesa ter bi se morala povzdigniti posebno lesna

obrta, zlasti ker nam je toliko vodne moči na razpolago. Slovenskega podjetja v rudarstvu pa menda itak ni nobenega, dasi krije slovenska zemlja toliko bogastva, le ljudi manjka, ki bi te zaklade znali tudi izrabljati. Da bi se podjetnost pri nas povzdignila, bi bilo treba tudi tozadevne organizacije. V vsakem kraju se gotovo nahaja oseba, ki ima toliko duha da bo znala razsoditi, katero večje podjetje bi bilo pripravno za dotični okraj. Ta oseba naj bi, ako se ne more lotiti podjetja, poročala osrednjemu odboru, ki naj bi predlagancu podjetje proučil in vzel potem stvar v roke. — Sedaj, ko je toliko denarja med ljudstvom, bi gotovo ne bilo težavno osnovati delniške družbe, ki so ravno za večja podjetja velike važnosti. Torej Jugoslavlani! Bodimo podjetni, a previdno podjetni. Na ta način postanemo v resnici samostojni in neodvisni od tujcev!

Aprovizacija.

Vojne klobase na rdeče izkaznice B. Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo vojne klobase v petek, dne 27. t. m. in v soboto dne 28. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeni je tale red: V petek, dne 27. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure števil 1 do 240, od 9. do 10. ure števil 241 do 480, od 10. do 11. ure števil 481 do 720, popoldne od 2. do 3. ure števil 721 do 960, od 3. do 4. ure števil 961 do 1200, od 4. do 5. ure števil 1201 do 1440. V soboto, dne 28. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure števil 1441 do 1680, od 9. do 10. ure števil 1681 do 1920, od 10. do 11. ure števil 1921 do 2160, popoldne od 2. do 3. ure števil 2160 do 2400, od 3. do 4. ure števil 2401 do 2640, od 4. do 5. ure števil 2641 do konca. Stranka dobi za vsako osebo en četrt kilograma vojnih klobas, kar stane 50 vinarjev. Stranke naj pripravijo drobiž.

Krompir za V. okraj. Stranke V. okraja prejmejo krompir v petek, dne 27. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti po naslednjem redu: od 8. do 9. števil 1 do 200, od 9. do 10. števil 201 do 400, od 10. do 11. števil 401 do 600, popoldne od 2. do 3. števil 601 do 800, od 3. do 4. števil 801 do 1000, od 4. do 5. števil 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kilogramov krompirja, kilogram stane osemdeset vinarjev.

Krompir za VI. okraj. Stranke VI. okraja prejmejo krompir v soboto, dne 28. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeni je tale red: od 8. do 9. števil 1 do 200, od 9. do 10. števil 201 do 400, od 10. do 11. števil 401 do 600, popoldne od 2. do 3. števil 601 do 800, od 3. do 4. števil 801 do 1000, od 4. do 5. števil 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kilogramov krompirja, kilogram stane 80 vinarjev.

Meso na rdeče izkaznice B. Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo goveje meso v petek, dne 27. t. m. in v soboto, dne 28. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določeni je tale red: v petek, dne 27. t. m. od 3. do pol 4. popoldne števil 1 do 200, od pol 4. do 4. števil 201 do 400, od 4. do pol 5. števil 401 do 600, od pol 5. do 5. števil 601 do 800, od 5. do pol 6. števil 801 do 1000. V soboto, dne 28. t. m. popoldne od 1. do pol 2. števil 1001 do 1200, od pol 2. do 2. števil 1201 do 1400, od 2. do pol 3. števil 1401 do 1600, od pol 3. do 3. števil 1601 do 1800, od 3. do pol 4. števil 1801 do 2000, od pol 4. do 4. števil 2001 do 2200, od 4. do pol 5. števil 2201 do 2400, od pol 5. do 5. števil 2401 do konca.

Meso za gostilničarje in zavode bo oddajala mestna aprovizacija v petek, dne 27. t. m. od 1. do 3. ure popoldne v cerkvi sv. Jožefa.

Jabolka na rdeče izkaznice A. Stranke z rdečimi izkaznicami A prejmejo jabolka v petek, dne 17. t. m. v telovadnici I. državne gimnazije (nasproti Narodnega doma). Določeni je tale red: od 8. do 9. števil 1 do 250, od 9. do 10. števil 251 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol ki-

lograma jabolka, kilogram stane dve kroni.

Jabolka na rmenne izkaznice C. Stranke z rmenimi izkaznicami C prejmejo jabolka v petek, dne 27. t. m. in v soboto, dne 28. t. m. v telovadnici I. drž. gimnazije (nasproti Narodnega doma). Določeni je tale red: v petek, dne 27. t. m. popoldne od 1. do 2. števil 1 do 300, od 2. do 3. števil 301 do 600, od 3. do 4. števil 601 do 900, od 4. do 5. števil 901 do 1200. V soboto, dne 28. t. m. dopoldne od 8. do 9. števil 1201 do 1500, od 9. do 10. števil 1501 do 1800, od 10. do 11. števil 1801 do 2100, popoldne od 2. do 3. števil 2101 do 2400, od 3. do 4. števil 2401 do 2700, od 4. do 5. števil 2701 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kilograma jabolka, kilogram stane dve kroni.

Zadnje vesti.

Masaryk in nemška umetnost.

Praga, 24i decembra. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Predsednik dr. Masaryk je z nekaterimi člani svoje vlade posetil nemško gledališče v Pragi. Na pozdrave odbornikov je odgovoril dr. Masaryk, da bo nemška umetnost ne samo v Pragi, marveč na vsem ozemlju republike pod našo zaščito. Naglašal je popolno enakopravnost Nemcev na Češkem. Gledališki odbor je nato spremlil dr. Masaryka v ložo. Občinstvo je prirejalo predsedniku burne ovacije.

Živila za Češko.

Bern, 23. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V Buchs je dospelo 120 vagonov živil iz Švice. Nadaljnji prevoz je odvisen od dovoljenja entente.

Ministrska kriza v Italiji.

Lugano, 23. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Ministrski predsednik Orlando se je nenadoma povrnil v Rim, ker je izbruhnila ministrska kriza. Minister Dari je demisioniral, drugi ministri, med njimi vojni minister, groze s stavko.

Volitve na Madžarskem.

Budimpešta, 23. decembra. (Lj. k. u.) Po Dun. kor. uradu poroča Ogrski kor. urad: Vlada je v svoji današnji seji razpisala volitve, ki se bodo vršile v drugi polovici meseca januarja prih. leta.

Likvidacija Avstrije.

Dunaj, 24. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad: Razprave o likvidaciji bivše c. in kr. vojne mornarice se bodo pričele prihodnje dni. Predsednik likvidacijskega urada za mornariške zadeve je podadmiral Franc Holub.

Listnica uredništva.

Ribnica: Dopisov, priobčenih že drugod, ne moremo „ponatiskovati“. Vsem: Dopisi naj bodo kratki in pisani s črnilom!

Opozorjamo na današnji oglas domače, slovenske krojaške tvrdke S. Potočnik, Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

Elektro-motor 1 1/2 konjske sile, 190 volt, se zamenja za motor 1 1/2 konjske sile, 300 volt ali pa proda pri S. Ponikvar, Sv. Petra cesta 7. 51 3-1

Kupim hišo v Ljubljani, v sredini mesta, na prometnem kraju, pripravna za trgovino. Ponudbe na upravo tega lista pod „Trgovska hiša“.

Uradnik samostojen koncipist, stenograf, strojepisec, izurjen knjigovodja in korespondent, zlasti v sodnih in zemlje-knjižnih zadevah izvežban, starejša moč, išče službe. Nastop lahko takoj. Ponudbe pod „Kadetaspirant-invalid“ na upravnishvto tega lista. 32 2-2

Stanovanje s pohištvom ali brez njega išče urednik „Jugoslavije“. Prijave prosimo na naše uredništvo, Stari trg 19 ali na naše upravnishvto, Marijin trg števil 8. 18

Invalidom v Ljubljani in po vseh večjih krajih širom naše države se nudi s prodajanjem dnevnika „Jugoslavija“ lep stalen zaslužek. Pojasnila daje upravnishvto v Ljubljani, Marijin trg 8. 19

Naročajte in razširjajte „Jugoslavijo“!

Poslano.

Dne 23. t. m. ob pol 6. uri popoldne bila sta ukradena posestniku Ivanu Riharju iz Logatca pred južnim kolodvorom v Ljubljani dva v lahek voz vprežena konja. Eden konj je kostanjeve barve, z malo liso na glavi, 7 let star, drugi je temno-kostanjeve barve (črnkast) s podolgovato liso na glavi, 12 let star. Na kopicah imata uže št. 12, 13 ali 14. Oba sta približno 160 cm visoka ukrajinka, ter zelo dobro rejena. Oprema konj je prsna, na istih medeni obročki. Voz je lahek, (mesarski) z lestvicami, ter je pri istem značilno, da je ojnica (štanga), ki je bila zlomljena na sprednjem koncu s tremi železnimi okovi okovana. Pri levi lestvici voza je tudi zgornji drog okovan. Komur bi bilo o tem kaj znano, oziroma da bi ukradeno blago zasledil, naj poroča živinozdravniku Riharju v Radovljici. Nagrade dobi 200 kron.

2 elek. motorja

enega 1½ in enega 3 konjskih sil za 300 voltov kupi
Zvezna tiskarna v Ljubljani
Stari trg št. 19. 29 3

Vino, sadjevec in kisló vodo

37 5-3
se po Jugoslavije že lahko razpošilja in se naroča pri
A. Oset, pošta Guštanj.

Kdor potrebuje po ceni luč

naj takoj naroči po povzetju dokler je še kaj zaloge našo karbitno svetilko najnovejšega sistema.
Cena fino emailirane svetilke iznaša K 1650
Karbit vedno v zalogi pri
K. Čamernik & Ko., Ljubljana
Dunajska cesta št. 12.

Prporoča se trgovina z urami zlatino in srebrnino

Alojzij Fuchs

Šelenburgova ulica št. 6
Lastna delavnica za nova dela in popravila.
Postrežba točna. Nizke cene.

Ženitna ponudba.

Jugoslovan, 25 let star, inteligenten, prijetne zunanosti, želi v svrhu ženitve znanja z gospico ali vdovo čiste preteklosti in čedne zunanosti v starosti od 18-24 let, ki bi imela veselje do mirnega družinskega življenja.
Le resne ponudbe s sliko na upravnishvo „Jugoslavije“ pod naslovom: „Vesel Jugoslovan 1918“. Bivše nastavljenke vojaških pisarn izključene. Tajnost zajamčena. 3-1

Dražbeni oklic.

V petek, dne 27. grudnia 1918 točno ob 9. uri dopoldne se boe prodajalo v jahalnici, **Bleiwelsova cesta št. 15** potom javne dražbe in sicer **3 barako, 3 trenske vozove, prazne zaboje, žimo in razne druge predmete** proti takojšnjem plačilu v gotovini.
Zdražilec mora na lastne stroške takoj odstraniti kupljene predmete.
Ljubljana, dne 21. grudnia 1918.
Za vodstvo stvarne demobilizacije:
Ing. Kobač I. r.

J. Globočnik & drug

Ljubljana
Gosposka ulica št. 7.
prporoča za se nabavo
vsakovrstnega blaga specerijske stroke.

Jugoslavenski Lloyd

prije „Hrvatski Lloyd“
izlazi dva, povremeno i tri puta na tjedan, kao narodno-gospodarski list u Zagrebu 45 2-1
uvrštjuje u redakcionalnome i oglasnome dijelu ponude i potražnju trgovaca, obrtnika i industrialaca iz svih područja države SHS za svakovrstnu robu. Prima, daje i posreduje informacije u tome smjeru. — Informativan list za sva narodno-gospodarska pitanja.
Ogledni primjerci besplatno.
Uprava „Jug. Lloyd“ nalazi se u Zagrebu, Marovska ulica br. 21.

Vizitnice lične in po niskih cenah priporoča **Zvezna tiskarna.**

Usakovrstne slamnike

za gospe, deklice dečke in gospode, od priprostitih do najffinejših, priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu za obila naročila.

Fran Cerar tovarna slamnikov v Stobu, 10 7-4
pošta Domžale pri Ljubljani.
Cene kakor temu času primerno nizke. Postrežba točna.

Vojna posojila mesto denarja v gotovini

sprejema po izredno visoki kurzni vrednosti podpisana družba kot enkratno zavarovalnino sklenjena življenska zavarovanja. Proti plačilu zavarovalnine z vojnim posojilom izplača se zavarovana svota v gotovini po preteku zavarovalne dobe za slučaj doživetja; v slučaju prejšnje smrti izplača se takoj tudi cela zavarovana glavnica v gotovini in vrhutega povrne družba od skupne vnaprej plačane premije še toliko kolikor je ostalo neporabljenega. — Zavarovanja se sklepajo pa tudi na ta način, da se izplača zavarovana svota v gotovini samo po preteku vnaprej določene dobe. — Taka zavarovanja je priporočati starejšim ljudem, hranilnicam, penzijskim zavodom in drugim korporacijam. — Ako bi se na ta ali ovi način sklenjeno zavarovanje predčasno opustilo, izplača se v gotovini visoko obrestovana odkupna vrednost. 25 3-2

Pojasnila daje in predloge sprejema:

Generalni zastop

zavarovalne družbe Feniks v Ljubljani, Sodna ulica št. 1.

Prva jugoslovanska krojačnica

F. Potočnik, Selenburgova ulica 6, I. nadst.

akademilčno izprašani krojač na tehnologičnem muzeju v Parizu, bivši večletni modelir, modni damski risar akademije v Švici.
Obleke za dame in gospode po najnovejši modi.
Obračanje oblek in površnikov za gospode ter kostumov za dame.
Najnovejši modeli vedno na razpolago.

Božične in novoletne razglednice

priporoča
Marija Tičar, Ljubljana
Velika izbira božičnih daril.

Mast, slaninu, suho meso i salamu (Braunšvajger)

razašiljem u sve krajeve Jugoslavije u poštskim paketima od 20 kg uz dolje naznačene cijene:
Mast . . . po 24 K po kg Suhe šunke . po 22 K po kg
Slaninu . . . po 28 K po kg Salamu (Braunšv.) po 20 K po kg
Ia kavin nadomjestak nepakovan K 5.50 po kg.
Ia kavin nadomjestak u paketima ¼kg po K 6.50 po kg.
Novac unapried ili 50% kapare, ostatak uz pouzeće. Pakovanje (Sanduk) računam K 9.—, a poštarinu K 4.20. Kupci, koji lično dogju, mogu slobodno iz mjesta kao i preko granice Hrvatske svaku količino sa sobom poneti. 46 20-2
J. Gigović, tvornica suhomesnate robe i masti, Nova Gradiška, Slavonija.

Najfineše rokavice, parfemi in kreme
O. Bračko
Ljubljana
Dunajska cesta št. 12 23 4-3
Zavod za reklamo in snazenje
M. Matelič
Ljubljana, Kongresni trg št. 31/.

Opr. št. A I. 1320/18-1.
Dražbeni oklic.
Vsled sklepa z dne 23. decembra 1918, opr. št. zgornja, se prodajo dne 30. in 31. decembra 1918, dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, **Resljeva cesta št. 13** na javni dražbi: različna sobna oprava, obleka, perilo, namizna posoda, jedilno orodje, kuhinjska posoda, različne knjige, 1 glasovir, 1000 kg premoga, 1 m³ sežaganih drv in 100 kg krompirja.
Stvari se smejo ogledati dne 30. decembra 1918 med 9. in 1½10. uro dopoldne v gori navedeni hiši.
Okraj. sodišče SHS v Ljubljani, oddelek I., dne 23. decembra 1918.

Banka in menjalnica 35 3-2
Brdarić i drug v Brodu n. S.
Brzjavaj: Bankario-Savebrod.
Suhe češplje
zdrave, letošnje nudi v večjih in manjših količinah z prostim izvozom
Brdarić i drug v Brodu n. S.
Brzjavaj: Bankarić-Savebrod.

Čevlji
z gumijastimi podplati so zopet in ker so sirovine pošlje zadnjikrat na zalogi.
Cena za moške . K 85—
Cena za ženske . K 73— 32 3-2
Zaloga čevljev „Peko“
Peter Kozina & Ko., Ljubljana, Breg
Naročila po pošti se ne izvršujejo.